

T Ü R K   T A R İ H   K U R U M U

B E L L E T E N

ÜÇ AYDA BİR ÇIKAR

Cilt: XXXVI

No: 144

Ekim 1972

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ — ANKARA

1 9 7 2

Sahibi : TÜRK TARİH KURUMU
Yazı işlerini yöneten sorumlu müdür : ULUĞ İĞDEMİR

İÇİNDEKİLER

Makaleler, İncelemeler :	Sayfa
KANTMAN, S. : Çağcıl İnsanın Kaynağı ve Çevresel Değişimler	439
KOŞAY, DR. HÂMÎT Z. : Hittit Tapınağı Samuha Nerededir? (2 resimle birlikte)	463
FEHÉR, GÉZA : XVI. yüzyılda Macaristan'da Padişah Haslarına Bağlı İki Şehir	469
ÖZKAYA, DR. YÜCEL : Canikli Ali Paşa (12 fotokopi ile birlikte)	483
ARUNOVA, M. : Some Persian Sources on the History of Turkey	527
JÄSCHKE, GOTTHARD : Mustafa Kemal'in Amiral Brock'a Mektubu (1 fotokopi ile birlikte)	535
——— : İngilizcesi	541
Bibliyografya :	
ORANSAY, BEKİR SİTKİ : Prof. Dr. Afet İnan, <i>Devletçilik İlkesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Birinci Sanayi Planı 1933</i>	545
Haberler :	
MANSEL, ORD. PROF. DR. ARIF MÜFİD : Birinci Uluslararası Trakoloji Kongresi Hakkında Rapor	561
1972 yılının ilk yarısında Kitaplığımıza gelen kitap ve dergiler	565

Kapaktaki resim : Acemhöyük kazalarında bulunmuş M. Ö. 18. yüzyıla ait bir damga mühür baskısı

B E L L E T E N

Sahibi : TÜRK TARİH KURUMU
Yazı işlerini yöneten sorumlu müdür : ULUĞ İĞDEMİR

Propriétaire : LA SOCIÉTÉ TURQUE D'HISTOIRE
Directeur responsable : ULUĞ İĞDEMİR

Kapaktaki resim : Acemhöyük kazalarında bulunmuş M. Ö. 18. yüzyıla ait bir damga mühür baskısı

Sur la couverture : Empreinte d'un sceau. -Lieu de découverte : Acemhöyük ; 18 ième siècle avant J.-C.

T Ü R K   T A R İ H   K U R U M U

B E L L E T E N

ÜÇ AYDA BİR ÇIKAR

Cilt : XXXVI — Tome : XXXVI

Sayı : 141 - 144 — No. 141 - 144

T Ü R K T A R İ H K U R U M U B A S I M E V İ — A N K A R A

1 9 7 2

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
Makaleler, İncelemeler :	
ALBEK, AZİZ: Perge Şehri Su Yolları (17 resimle birlikte)	289
ARUNOVA, M.: Some Persian Sources on the History of Turkey	527
BÜYÜKTUĞRUL, E. AMİRAL AFİF: 1897 Osmanlı Savaşı için Yeni Belge (2 fotokopi ile birlikte)	313
ÇADIRCI, MUSA: Ankara Sancağında Nizâm-ı Cedid Ortasının Teşkili ve "Nizâm-ı Cedid Askeri Kanunnamesi"	1
DURU, DOÇ. DR. REFİK: Anadolu'da Bulunmuş Altın Kulak Tığaçları (1 levha ve İngilizce özeti ile birlikte)	123
FEHÉR, GÉZA: XVI. yüzyılda Macaristan'da Padişah Haslarına Bağlı İki Şehir	469
JÄSCHKE, G.: Mustafa Kemal General Harrington ile Görüşmek İstemiş midir?	169
JÄSCHKE, GOTTHARD: Mustafa Kemal'in Amiral Brock'a Mektubu (1 fotokopi ile birlikte)	535
— : İngilizcesi	541
KANTMAN, S.: Çağcıl İnsanın Kaynağı ve Çevresel Değişimler	439
KOŞAY, DR. HÂMÎT Z.: Hitit Tapınağı Samuha Nerededir? (2 resimle birlikte)	463
MUMCU, DOÇ. DR. AHMET: Külliyat-ı Kavanîn	377
ÖZKAYA, DR. YÜCEL: Canikli Ali Paşa (12 fotokopi ile birlikte)	483
SONYEL, DR. SELÂHÎ R.: Yeni Belgelerin Işığı Altında Ermeni Tehcirleri (16 Belge ile birlikte)	31
— : İngilizcesi	51
SONYEL, SELÂHÎ R.: İngiliz Belgelerine göre Medine Müdafii Fahrettin Paşa (21 fotokopi ile birlikte)	333
TANSEL, F. A.: Halil Adlı İki Saz Şairimiz Hakkında Elde Ettiğimiz Yeni Bilgiler ve Yeni Şiirler	145
TANSEL, FEVZİYE A.: Günümüze Kadar Bilinmeyen Beş Saz Şairimiz	293
TUNAY, MEHMET İNSAN: Pişmiş Toprak Kybele Heykelciği (11 resimle birlikte)	137
— : A Terracotta Statuette of Cybele	141
TUGAY, ESAD FUAD: 1877-78 Türk-Rus Savaşından sonra Balkanlarda Durum	15
Konferanslar :	
SAUER, PROF. DR. FRANZ: Hammer-Purgstall	79
HILLGRUBER, PROF. ANDREA: Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında Almanların Savaş Hedefleri	85
NAHAT, DR. MAHMUT: Özünden Türk olan bir Sanat: Minyatür	89

Nekroloji :

EYİCE, PROF. DR. SEMAVİ: Celâl Esad Arseven (18 resimle birlikte)	173
————— : Almanca özeti	202

Çeviriler :

TAESCHNER, FRANZ (Çeviren, YÜKSEL, DR. SEMAHAT): İslâmda Fütüvvet Teşkilâtının Doğuşu Meselesi ve Tarihî Ana Çizgileri	203
--	-----

Bildiriler :

KOŞAY, DR. H. Z.: Türk Dili ile İlgili Prehistorik İzler	71
YAZICI, TAHSİN: Menâkib al-'Ârif'in Sanat Tarihi Bakımından Değeri	385

Bibliyografya :

MANSEL, ORD. PROF. DR. ARIF MÜFİD: Volkmar von Graeve, <i>Der Alexandersarkophag und seine Werkstatt</i> - İskender lahti ve atölyesi	99
————— : Theodor Wiegand, <i>Halbmond im letzten Viertel. Archäologische Reiseberichte = Son ceyreğinde Yarımaya. Arkeolojik gezi haberleri</i>	389
ORANSAY, BEKİR SİTKİ: Prof. Dr. Afet İnan: <i>Devletçilik İlkesi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Birinci Sanayi Planı 1933</i>	545
SEVIN, VELİ: U. Bahadır Alkım, <i>Anatolia I (From the beginnings to the end of the 2nd millennium B. C.)</i>	237
ŞAKIROĞLU, MAHMUT H.: Michele Membrè, <i>Relazione di Persia 1542</i>	107
TUNAY, MEHMET İ.: Nezih Fıratlı, <i>İzmit Şehri ve Eski Eserleri Rehberi</i>	403
1971 yılında kitaplığımıza gelen kitap ve dergiler	245

Haberler :

Kurumumuzun aslı üyeliğine seçilen Prof. Dr. Nîmet Özgür hakkında Prof. Dr. U. Bahadır Alkım'ın 14 Nisan 1971 tarihli Genel Kurul'da okunan takdim konuşması	117
Atatürk'ün Bursa Konuşması	119
Türk Tarih Kurumu Genel Kurul Toplantısı	405
MANSEL, ORD. PROF. DR. ARIF MÜFİD: Birinci Uluslararası Trakoloji Kongresi Hakkında Rapor	561
1972 yılının ilk yarısında Kitaplığımıza gelen kitap ve dergiler	565

T A B L E   D E S   M A T I È R E S

	<u>Page</u>
Articles, Études :	
ALBEK, AZİZ: Les Égouts de Perge (en turc. - 17 fig.)	289
ARUNOVA, M.: Some Persian Sources on the History of Turkey (en anglais)	527
BÜYÜKTUĞRUL, E. AMÍRAL AFİF: Un nouveau document sur la guerre turco-grecque de 1897 (en turc. - 2 photocopies)	313
ÇADIRCI, MUSA: L'Organisation d'une compagnie du "Nizam-ı Cedid" à Ankara et "le Code Militaire du Nizam-ı Cedid" (en turc) ..	1
DURU, DOĞ. DR. REFIK: Bauchons d'oreille en or, trouvées en Anatolie (en turc; avec résumé en anglais)	123
FEHÉR, GÉZA: Deux villes en Hongrie, tributaires du "Hass" du sultan, au XVIE siècle (en turc)	469
JÄSCHKE, G.: Mustafa Kemal Atatürk a-t-il désiré avoir une entrevue avec le Général Harrington? (en turc)	169
JÄSCHKE, GOTTHARD: Lettre de Mustapha Kemal à l'Amiral Brock (en turc)	535
_____: Le même article, en anglais	541
KANTMAN, S.: L'origine de l'homme contemporain et les changements dépendant du milieu (en turc)	439
KOŞAY, DR. HAMİT Z.: Où se trouvait le sanctuaire hittite Samuha? (en turc; 2 fig.)	463
MUMCU, DOĞ. DR. AHMET: "Külliyyat-ı Kavanîn" (Somme des Lois - en turc)	377
ÖZKAYA, DR. YÜCEL: Canikli Ali Paşa (en turc; 12 photocopies)	483
SONYEL, DR. SELÂHİ R.: Les déportations des Arméniens, à la lumière de nouveaux documents (en turc - 16 documents)	31
_____: le même article en anglais	51
SONYEL, SELÂHİ R.: Fahrettin Paşa, défenseur de Medine, d'après les documents britanniques (en turc. - 21 photocopies)	333
TANSEL, F. A.: Sur deux troubadours du nom de Halil. - Nouveaux documents et poèmes (en turc)	145
TANSEL, FEVZİYE A.: Cinq trouvères turcs inconnus jusqu'à ce jour (en turc)	293
TUNAY, MEHMET İNSAN: Statuette de Kybele (Cybèle) en terre cuite (en turc - 11 fig.)	137
_____: dito, en anglais	141
TUGAY, ESAD FUAD: La situation dans les Balkans après la guerre Turco-Russe de 1877-78 (en turc)	15
Conférences :	
SAUER, PROF. DR. FRANZ: Hammer - Purgstall	79
HILLGRUBER, PROF. ANDREA: Les buts de guerre des Allemands dans les deux Guerres Mondiales	85
NAHAT, DR. MAHMUT: Un art essentiellement turc: la Miniature	89

VIII

	Page
Nécrologie :	
EYİCE, PROF. DR. SEMAVİ: Celâl Esad Arseven (en turc - 18 fig.)	173
——— : résumé en allemand	202
Traduction :	
TAESCHNER, FRANZ (trad., YÜKSEL, DR. SEMAHAT): La question de la naissance du Futuvva dans l'Islam et de son développement historique	203
Communications :	
KOŞAY, DR. H. Z.: Traces préhistoriques, en connexion avec la langue turque (en turc)	71
YAZICI, TAHSİN: La valeur, du point de vue de l'histoire de l'art, de "Menakib Al Arifin" (en turc)	385
Bibliographie :	
MANSEL, ORD. PROF. DR. ARIF MÜFID: Volkmar von Grave, <i>Der Alexandersarkophag und seine Werkstatt = Le sarcophage d'Alexandre et son atelier</i>	99
——— : Theodor Wiegand, <i>Halbmond im Letzten Viertel. Archäologische Reiseberichte = Le Croissant dans son dernier quartier. Relations de voyage archéologique</i>	389
ORANSAY, BEKİR SİTKİ: Prof. Dr. Afet İnan, <i>Devletçilik İlkeleri ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Birinci Sanayi Planı 1933 (Le principe de l'Etatisme et le premier plan industriel de la République Turque, 1933)</i>	545
SEVIN, VELİ: U. Bahadır Alkım, <i>Anatolia I (From the beginnings to the end of the 2nd millennium B. C.)</i>	237
ŞAKIROĞLU, MAHMUT H.: Michele Membrè, <i>Relazione di Persia 1542</i>	107
TUNAY, MEHMET İ.: Nezih Fıratlı, <i>İzmit Şehri ve Eski Eserleri Rehberi (Guide d'Izmit et de ses anciens monuments)</i>	403
Livres et Périodiques reçus à la Bibliothèque de la Société durant l'année 1971	245
Informations :	
L'allocution prononcée par le Prof. U. Bahadır Alkım le 14 Avril 1971 à l'Assemblée Générale de la Société Turque d'Histoire, sur le Prof. Dr. Nimet Özgür, élue membre de la Société	117
Le Discours d'Atatürk à Bursa	119
Assemblée Générale de la Société Turque d'Histoire	405
MANSEL, ORD. PROF. DR. ARIF MÜFID: Rapport sur le Premier Congrès International de Thracologie (en turc)	561
Livres et Periodiques reçus à la Bibliothèque de la Société, durant le premier semestre de 1972	655

Propriétaire : LA SOCIÉTÉ TURQUE D'HISTOIRE
Directeur responsable : ULUĞ İĞDEMİR

TABLE DES MATIÈRES

	<u>Page</u>
Articles, Etudes :	
KANTMAN, S. : L'origine de l'homme contemporain et les changements dépendant du milieu (en turc)	439
KOŞAY, DR. HAMİT Z. : Où se trouvait le sanctuaire hittite Samuha? (en turc; 2 fig.)	463
FEHÉR, GÉZA : Deux villes en Hongrie, tributaires du "Hass" du sultan, au XVIe siècle (en turc)	469
ÖZKAYA, DR. YÜCEL : Canikli Ali Paşa (en turc; 12 photocopies)	483
ARUNOVA, M. : Some Persian Sources on the History of Turkey (en anglais)	527
JÄSCHKE, GOTTHARD : Lettre de Mustapha Kemal à l'Amiral Brock (en turc)	535
——— : Le même article, en anglais	541
Bibliographie :	
ORANSAY, BEKİR SITKI : Prof. Dr. Afet İnan, <i>Devletçilik İlkeleri ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Birinci Sanayi Planı, 1933</i> (<i>Le principe de l'Etatisme et le premier plan industriel de la République Turque, 1933</i>)	545
Information:	
MANSEL, ORD. PROF. DR. ARIF. MÜFID : Rapport sur le Premier Congrès International de Thracologie (en turc)	561
Livres et Périodiques reçus à la Bibliothèque de la Société, durant le premier semestre de 1972	655
Sur la couverture : Empreinte d'un sceau. -Lieu de découverte : Acemhöyük ; 18 ième siècle avant J.-Ch.	

BELLETEN

PÉRIODIQUE TRIMESTRIEL

REVUE PUBLIÉE PAR LA
SOCIÉTÉ TURQUE D'HISTOIRE

Tome : XXXVI

No : 144

Octobre 1972

ANKARA — IMPRIMERIE DE LA SOCIÉTÉ TURQUE D'HISTOIRE

1 9 7 2